

निति BRH. ÂR. Up. 4, 1, 1. ÇAMKAR.: अणवत्तान्सूक्ष्मातान्सूक्ष्मवस्तुनिर्णयान्ता-
न्प्रश्नान्.

अणवी s. u. अणु.

1. अत्, अतति, अतिता, अतिप्यति, अतीत् *beständig gehen* Dhātup.
3, 1. अतति = गतिकर्म Naigh. 2, 14. *wandern, laufen*: सा नो विश्वा अति
द्विषः स्वमूरन्या स्तावरी । अतन्नदेव सूर्यः ॥ RV. 6, 61, 9. med.: अरीर-
मृदतमानं चिदतोः 2, 38, 3. समरे ऽतमानाः 6, 9, 2. — Vgl. अट्.

— अभि *besuchen, einkehren*: अतिथिरभ्यतिता गृहान्भवति Nir. 4, 5.

— अय *hinabgehen*: अवातिता Nir. 10, 13.

— सम् *besuchen*: समतमि कपोतं इव गर्भधम् RV. 4, 30, 4.

2. अत् indecl. gaṇa उर्यादिः; es ist wohl das अत् in अद्भुत *gemeint*.

अतट (3. अ + तट) 1) adj. *uferlos, ohne einen sanften Abhang, ohne*
Leite, jäh: मनोरथानामतटप्रपाताः Çik. 137. — 2) m. *ein jäh* Abhang,
Abgrund AK. 2, 3, 4. H. 1032.

अतथा (3. अ + तथा) adj. *seine Zustimmung* (die durch तथा *ja* gege-
ben wird) *versagend, verneinend*: उपो षु प्रणुक्ती गिरौ मध्वन्मातया इव
RV. 4, 82, 1.

अतथोचित (3. अ + तथोचित (तथा + उचित)) adj. f. *आ nicht so ge-
wohnt* Hip. 1, 33. N. 13, 17. R. 2, 13, 1. *nicht gewohnt an, mit dem gen.:*
ज्ञानानामतथोचितः R. 2, 104, 6.

अतन (von 1. अत्) 1) adj. *laufend* Nir. 4, 13. — 2) n. *das Wandern,*
Laufen; davon अतनवत् adj. *der da wandert, läuft* Nir. 5, 10. MAHIDH.
zu VS. 3, 37.

अतन्न (3. अ + तन्न) n. *etwas Unwesentliches, was nicht besonders be-
rücksichtigt zu werden braucht*: इति ज्येष्ठता चातन्नम् DĀJABH. 37, 15.
जीविवमतन्नम् Siddh. K. 64, a, 6. 50, a, 15.

अतन्त्री (3. अ + तन्त्री) adj. *saitenlos*: नातन्त्री वाद्यते वीणा R. 2, 39, 29.

अतन्द्र (3. अ + तन्द्रा) adj. f. *आ unermüdetlich*: अतन्द्रा कृष्या वंरुसि
RV. 8, 59, 15. अतन्द्रासो युवतयः 4, 93, 2. हूतः 72, 7. 7, 10, 5. 8, 2, 18. AV.
13, 2, 28.

अतन्द्रित (von 3. अ + तन्द्रा) adj. f. *आ unermüdetlich, unverdrossen*
M. 2, 73. 82. 186. 4, 14. 145. 147. 153. 226. 7, 20. 100. 120. 9, 312. 12, 19. R.
2, 104, 5. N. 13, 14. 20, 29. MATSJO. 43. Hit. Pr. 32. An allen eben auf-
gef. Stellen steht अतन्द्रित im nom., als nähere Bezeichnung des Sub-
jects, zugleich aber in nächster Verbindung mit dem Verbum, so dass
wir es durch das Adverbium übersetzen. In demselben Verhältniss steht
der instr. N. 17, 42: पुनरागमनं चैव तथा कार्यमतन्द्रितैः. R. 4, 44, 112. er-
scheint अतन्द्रित als Prädicat und M. 7, 61. als Object: तावतो ऽतन्द्रि-
तान्दन्तान्प्रकुर्वीति विचक्षणान्.

अतन्द्रिन् (von 3. अ + तन्द्रा) adj. *unermüdetlich, unverdrossen* M. 3, 279.
जागर्तव्यमतन्द्रिभ्यामध्यप्रभृति रात्रिषु R. 2, 33, 3. अतन्द्रिभिर्ज्ञातिभिः 87, 24.

अतप (3. अ + तप) m. pl. N. einer bes. Klasse von Göttern bei den
Buddhisten Burn. Intr. I, 202. 613.

अतपस् (3. अ + तपस्) adj. *der sich keinen Bussübungen unterwirft*
M. 4, 190.

अतपस्क (von 3. अ + तपस्) adj. = अतपस् Bhag. 18, 67.

अतप्ततनू (अतप्त (3. अ + तप्त) + तनू) adj. *dessen Körper, Masse un-
durchglüht, roh ist*: अतप्ततनू तद्रामो अमुते RV. 9, 83, 1.

अतप्यमान (3. अ + तप्यमान von तप् adj. *nicht leidend*: अतप्यमाने
अवसावती अनुप्याम् रोदसी RV. 4, 183, 4.

अतमेरु (3. अ + तमेरु von तम् adj. *nicht schlaff*: अतमेरुयतो ऽतमेरु-
र्यज्ञानस्य प्रज्ञा भूयात् VS. 1, 23.

अतर्क (3. अ + तर्क) adj. *der falsche Schlüsse macht*: अतर्कः । शुष्क-
तर्कपरः । इति महाभारते दानधर्मः । ÇKDR.

अतर्कित (3. अ + तर्कित) adj. *unerwartet, unverhofft* AK. 3, 5, 7.

अतल (3. अ + तल) 1) adj. *bodenlos*. — 2) m. ein Beiname Çiva's
H. c. 46. — 3) n. N. einer Höhle ÂRUN. Up. in Ind. St. II, 178, N. 3. VE-
DĀNTAS. 12, 1. VP. 204.

अतलस्पर्श (3. अ + तलस्पर्श (तल + स्पर्श) adj. *dessen Boden nicht*
berührt (erreicht) werden kann, bodenlos AK. 4, 2, 3, 15.

अतलस्पृष् (3. अ + तलस्पृष् (तल + स्पृष्) adj. = अतलस्पर्श H. 1070.

अतव्यम् (3. अ + तव्यम्) adj. *nicht stärker, schwächer*: महिं महे त-
वसे दीध्ये नृनिन्द्रायित्या तवसे अतव्यान् RV. 5, 33, 1. तं त्वा गृणामि तवस-
मतव्यान् 7, 100, 5.

अतम् (von 2. अ b.) adv. 1) = abl. von इदम् und zwar a) mit subst.
Bedeutung: यो मर्तो मर्तं मर्चयति इयेन । अतः (vor dem, vor solchem) पा-
हि स्तवमान स्तुवतेम् RV. 4, 147, 5. अतो देवा अयन्तु नो यतो विष्णुर्विच-
क्रमे 4, 22, 16. अतो ऽपकृति Çat. Br. 4, 1, 4, 24. एतस्माच्छ्रेयो ऽधीष्व । अ-
थो ऽतो व्याकरणमप्यधीष्व P. 2, 4, 33, Sch. अतः परं darauf folgend, hin-
ter diesem befindlich: नातः परं वेदितव्यं हि किञ्चित् ÇVETĀÇV. Up. 1, 12.
भाग्यमतः परम् Hit. Pr. 5. भाग्यायतमतः परम् Çik. 92. 113, 5. Vikr. 89, 2.
MRĀKH. 177, 24. MUDRĀR. 136, 21. RATNĀV. 106, 6. UTT. RĀMAK. 132, 4. PRA-
BODH. 117, 16. AK. 2, 8, 4. 9. = H. 732. Vet. 3, 4. In Correl. mit dem pron.
rel.: किं नु (so ist zu lesen mit MBh. 1, 5909.) दुःखतरं शक्यं मया द्रष्टुमतः
परम् । यो ऽकम् u. s. w. Hap. 1, 35. किं नु दुःखमतः परम् । इच्छासंपत्त्यतो
नास्ति यत्रेच्छा न निवर्तते Hit. I, 176. Dieselbe Bedeutung hat अतः परम्.
अतो ऽपि परमं प्रियमस्ति MĀLAT. 173, 1. किं न्वतः (Bopp: ततः; MBh.
1, 6196: किन्वतः) परमं दुःखं यद्वपम् u. s. w. BRĀHMAṆ. 3, 17. अतः परम्
adv. *nach diesem, darnach, ferner* (zur Bezeichnung der Reihenfolge)
N. 9, 23. प्रथमम् — तदनन्तरम् — तृतीयम् — अतः परम् M. 8, 129. प्राक् —
ततः — ततः — अतः परम् PĀNĪKĀT. 242, 1. = अत उर्ध्वम् M. 9, 187. परमतः
darnach, nachdem solches geschehen ist BHARTṢ. 3, 6. In Verbindung mit
einem compar.: अतः स्वल्पीयसि द्रव्ये M. 11, 8. अतः कष्टतरम् Hip. 1, 29.
DAÇ. 2, 64. Mit अन्य davon verschieden KHĀND. Up. 4, 3, 5. M. 8, 78, 10,
123. 12, 96. अतो ऽन्यथा auf eine davon verschiedene Weise M. 5, 31, 8,
300. 397. N. 13, 44. अतो विपरीतस्य तु नृपतेः eines Königs aber, der das
Gegentheil von diesem ist M. 7, 34. अतो ऽन्यतम् irgend einer von diesen
M. 4, 13. 222. 11, 86. स्यादतो द्वाभ्यां कस्तः durch zwei von diesen wird
ein Hasta gebildet (2 Vitasti = 1 Hasta) TRIK. 2, 2, 3. — b) mit adjunct.
Bedeutung: अथ यदतः (= अनुष्मात् ÇAMK.) परो दिवः KHĀND. Up. 3, 13, 7.
अतो ऽधीत् aus diesem Grunde M. 2, 213 (vgl. अतोऽर्थम्, अतोनिमित्तम्.
तव प्रसादान्मुक्तो ऽकमतः शापात्सुदारुणात् R. 3, 8, 16. अतः स्वानात् PĀN-
ĪKĀT. 260, 16. अत एव शापकात् P. 2, 1, 12, Sch. — 2) vom Orte: von da-
her: अतः संग्रहोऽभिपूत आ भर् RV. 4, 33, 3. 22, 18. 25, 11. 101, 8. 8, 8, 11.
9, 48, 3. u. s. w. von hier: प्रातो ऽसि नद्यविषयमिमं संप्रत्यतो ऽपि च ।
कार्कोटकाख्यं नगरं दिनैः प्राप्स्यसि सप्तभिः ॥ Vid. 246. अतस्त्रिषु von hier